

2.11.2023

Julkinen

Säteilyturvallisuusneuvottelukunnan kokous

Aika 31.10.2023 klo 12:00 – 14:30

Paikka STUK Syklotroni ja Teams

Osallistujat Jäsenet ja sihteerit:

Ylifyysikko Tiina Laitinen, pj.
Professori Petro Julkunen
Kalibrointi-insinööri Lasse Rantanen
Yli-insinööri Kerttuli Helariutta (Teams)
Erityisasiantuntija Mikko Jääskeläinen (Teams)
Professori Jonne Naarala 12:50 asti (Teams)
Professori Marko Kangasniemi (Teams)
Yli-insinööri Sami Rinta-Antila (Teams)
Neuvotteleva virkamies Reetta Orsila 13:50 asti (Teams)
Insinööriluutnantti Markus Lohiranto (Teams)
Ylitarkastaja Katja Kojo, siht.
Johtava asiantuntija Maaret Lehtinen, siht.

Asiantuntijat:

Johtaja Tommi Toivonen, STUK

Ennen varsinaista kokousta Ylitarkastaja Tuukka Turtiainen piti esityksen vesilaitosten radonista. Esitys on pöytäkirjan liitteenä.

1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:33. Kokous todettiin päätösvaltaiseksi. Esityslista hyväksyttiin.

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3 Lausuntoasiat

Ei lausuntopyyntöjä.

4 STN:lle tulleet yhteydenotot

Ei yhteydenottoja.

2.11.2023

Julkinen

5 Säteilyturvallisuustutkimuksen tilanne

Puheenjohtaja nosti esille säteilyturvallisuustutkimuksen kansallisen rahoituksen ja pyysi kommentteja myös siihen säteilyturvallisuustutkimuksen tilannekatsauksen lisäksi.

Tommi Toivonen kertoi, että STUKin on ollut välillä hankala hakea tutkimusrahaa tutkimusbudjetin leikkauksen jälkeen, koska vastinrahaakaan näitä varten ei ole ollut riittävästi. Ajoittain palveluhankkeilla on onnistuttu parantamaan tilannetta.

Jonne Naarala kertoi, CORES hankkeessa tarkastellaan parhaillaan tutkimusprioriteetteja. Naarala ehdotti, että neuvottelukunta voisi tehdä ministeriölle kannanoton tutkimusrahoituksesta CORESin tutkimusprioriteettien pohjalta. Tätä käsitellään seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa. Tommi Toivonen ehdotti, että Pia Keski-Jaskari tai Teemu Siiskonen sekä Jonne Naarala tulisivat kertomaan ajankohtaisia asioita CORESista.

6 STA-kysely

Kyselyyn saatiin määräaikaan 13.10.2023 mennessä 805 vastausta. Pöytäkirjan liitteenä jaetaan yhteenveto ja raakadata vastauksista.

Tiina Laitinen esitteli yhteenvetoa tuloksista ja havainnoista keskusteltiin:

- ”En osaa sanoa” –vastauksia vaikutti olevan varsin paljon
- Tuloksia olisi hyvä ristiintaulukoida taustamuuttujien, kuten säteilyn käyttöorganisaatioiden koon ja toimialan mukaan
- STA ja STV ovat monessa paikassa sama henkilö. Tämän tarkoituksenmukaisuutta olisi hyvä arvioida.
- STAiden eläinlääkintäosaaminen koetaan vastatusten mukaan puutteelliseksi.
- Muussa palautteessa neuvottelukunnalle oli mainintoja muun muassa koulutusvaatimuksien kovasta tasosta ja heikoista pätevyitysmahdollisuuksista. Samoin sekä tässä että muussa yhteydessä on noussut esille se, että STAn toimiala ja osaaminen olisi hyvä olla tarkemmin esillä listassa, jossa kelpoisuuden saaneet henkilöt on esitetty.

Keskusteltiin siitä, miten aineiston käsittelyä jatketaan. Lopputuloksena halutaan yhteenveto, joka voidaan jakaa kyselyyn vastaajille. Katja Kojo työstää kyselyn vastauksia eteenpäin ja näihin palataan seuraavassa kokouksessa.

7 Turvallisuuskulttuuri

Turvallisuuskulttuurin osalta keskusteltiin siitä, miten tätä työtä aletaan edistää. Sädeturvapäivillä on useita esityksiä asiasta ja niiden annista keskustellaan seuraavassa kokouksessa.

8 Muut asiat

Kokous- ja valmistelupalkkioita voi laskuttaa STN:n kokouksiin osallistumisesta ja niihin valmistautumisesta. Jaana Sinisalo on lähettänyt ohjeistuksen sähköpostilla.

2.11.2023

Julkinen

Vuosien 2024–2025 aikana on tarkoitus tehdä arviointi säteilylainsäädännön toimivuudesta ja tähän liittyviä asioita todennäköisesti tulee keskusteltavaksi myös neuvottelukunnalle.

STUK järjestää webinaarin liittyen lisääjän hakemiseen yli 40 vuotta vanhojen umpilähteiden käytöstä poistamiseen. Lakimuutosta ei ole vielä tehty, mutta webinaarissa 13.11.2023 keskustellaan hakemuksen sisällöstä ja sen käsittelykriteereistä.

Tommi Toivonen kertoi radioaktiivisten jätteiden käsittelyn viimeaikaisista haasteista ja tulevaisuuden näkymistä. Vastuita ja käytäntöjä on tarkennettu ja tarkennetaan edelleen, jotta asia saadaan jatkossa hoidettua helpommin. Mukana jätehuollon järjestämisessä on STUK, Suomen Nukliditeknikka ja TVO. Loppusijoitusreittiä ei ole tällä hetkellä Suomessa esim. Am-241- ja neutronilähteille. Näitä lähteitä on kuitenkin otettu valtion välivarastoon. Lisäksi HASS-lähteiden loppusijoitus olisi käytännössä vaikeaa, koska ne varaisivat suuren osan käytössä olevasta nuklidikohtaisesta kapasiteetista. Käytöstä poiston haasteita yritetään ratkoa aktiivisesti STUKissa ja YETI-työryhmässä.

9 Seuraava kokous

Seuraavan kokous pidetään maanantaina 11.12 klo 9:00–11:00 etäkokouksena (Teams). Kokouksen aiheena on ainakin seuraavat asiat:

- CORES-hankkeen ajankohtaiset asiat ja tutkimusrahoitusta koskeva kannanotto CORESin tutkimusprioriteettien pohjalta
- STA-kyselyn tulosten tarkemman analyysin läpikäyminen ja johtopäätösten työstäminen
- Yhteenveto sädeturvapäivillä esitetyistä turvallisuuskulttuuriasioista ja keskustelu niiden pohjalta

Kevään tutustumiskohteita voisivat olla Onkalo, BNCT-hoitopaikka HUSissa sekä Dekran toimitilat Lahdessa.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:32.

Liitteet Radon vesilaitoksilla – tiedotusta, tutkimusta ja valvontaa
Yhteenveto, PDF-raportti ja raakadata STA-kyselyn tuloksista

Jakelu Säteilyturvallisuusneuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet, sihteerit sekä neuvottelukunnan pysyvät asiantuntijat

Tiina Laitinen
puheenjohtaja

Maaret Lehtinen
sihteeri